

Det Kulturhistoriske Landskab

- Et samarbejde mellem myndigheder, museer, organisationer og lodsejere om det kulturhistoriske landskab på Roskilde- og Lejre-egnen

MODTAGET

21 MAJ 2007/2¹⁰

Roskilde, den 18. maj 2007

Den Centrale Indlevering

Til Miljøministeren samt medlemmerne af FPMU.

Held og lykke med vedtagelsen af Lov om Nationalparker.

Vedlagt et lille memo, der i overskriftform resumerer, hvorfor Roskilde/Lejre bør udpeges som en af de første nationalparker.

Sidste udkald!

De, der ikke var med på FPMUs besigtigelsestur sidste sensommer er meget velkomne til at få en hurtig og uformel fremvisning i området ved projektchefen på tidspunkter, der passer jer. Kontakt gerne direktør Poul Bjerager på mobil nr. 21 19 10 02 eller på mail@poulbjerager.dk

Venlig hilsen
på Styregruppens vegne

Virginia Holst
Tidligere borgmester, formand for styregruppen

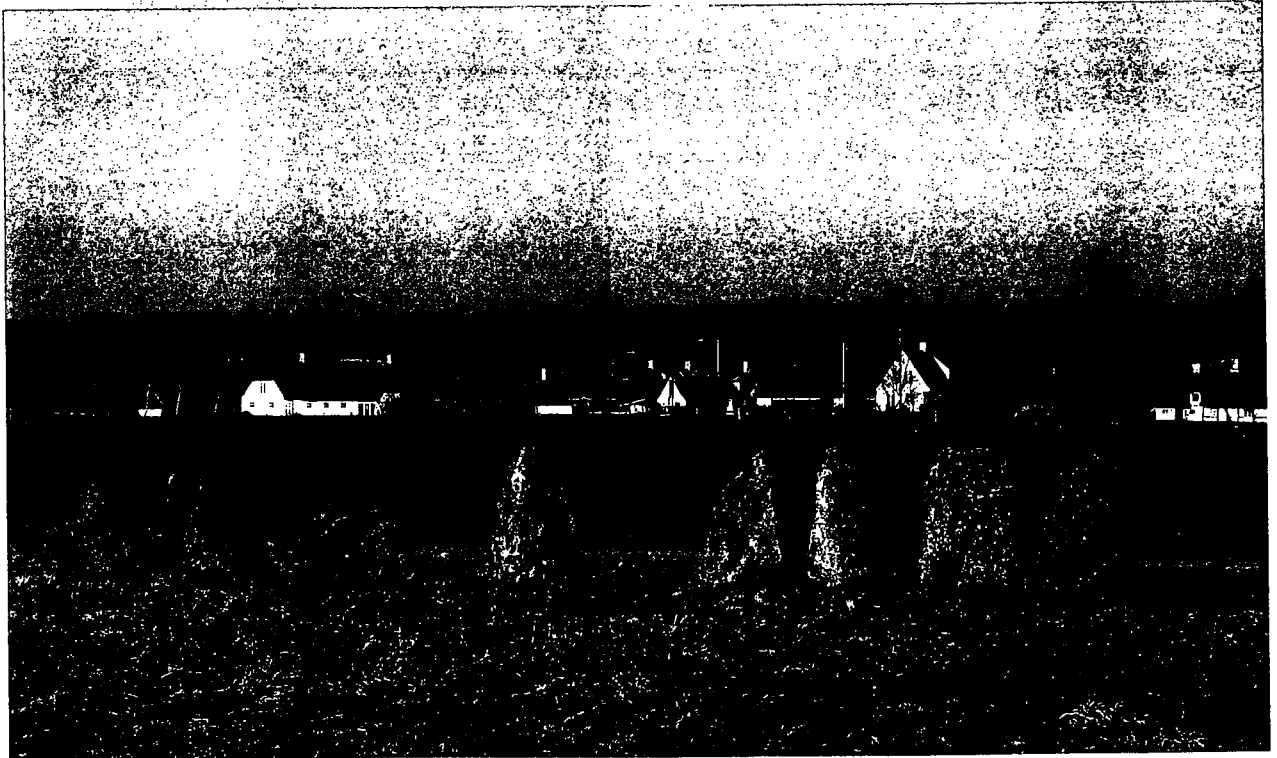
./ Vedlagt: DERFOR bør Roskilde/Lejre udpeges....

Det Kulturhistoriske Landskab

- Et samarbejde mellem myndigheder, museer, organisationer og lodsejere om det kulturhistoriske landskab på Roskilde- og Lejre-egnen

**Derfor
bør Det Kulturhistoriske Landskab
På Roskilde- og Lejre-egnen
udpeges som en af Danmarks første nationalparker**

Skibssætningen og Gammel Lejre – I følge sagacerne havde de første danske konger, Skjoldungerne, deres højborg i Lejre. Nyere udgravninger, herunder af oldtidens største danske bygning Lejrehallen, viser, at konger faktisk har boet her siden år 500. Dette har givet nyt lys på sagnene og til 1000 års dyrkelse af Lejre som det danske riges vugge.

Vi opfylder samtlige formålsbestemmelser og udpegningskriterier

Loven er udformet i overensstemmelse med de anbefalinger, vi indsendte med undersøgelsesprojektets slutrapport. Lejre-Roskilde projektet er evalueret af de samme konsulenter, der har evalueret pilotprojekterne, og vi har fået meget fine "karakterer" hele vejen igennem. Det er bl.a. konkluderet, at vi har værdifuldt naturindhold og tilgange, som ikke dækkes af de andre projekter.

Naturen er mangfoldig og i fremgang her

Ingen af de foreslåede nationalparker er mere varieret og dermed biologisk mangfoldig end Roskilde/Lejre. Her er fjordlandskaber med isolerede småøer og holme, store forskellige skovtyper, godslandskaber, åbent agerland med vigtige indsøer, overdrev, marker, moser og enge, samt som nævnt spændende bynatur helt ind til Roskilde centrum. Langt størstedelen af parkområdet er fredet, fuglebeskyttelsesområder og/eller Natura 2000 områder. Det er et spørgsmål om få år før vi har kronhjort. I det naturnære skovhøjland ved Hvalsø er vandet så rent, at det kan drikkes direkte. Der har altid levet ravne, og p.t. er havørne ved at pleje deres unger på Bognæs halvøen kun fem kilometer fra Roskilde By.

Området blev fredet i 1970-erne "med henblik på skabelse af en stor naturpark"

Allerede i 1970-erne ønskede landets politikere en stor "naturpark" nær hovedstaden. Det er baggrunden for de store gods- og landskabsfredninger på Lejre-, Hvalsø- og Bramsnæseggen. Her ligger Danmarks største samlede godsfredning med fem godser som perler på et bredt bånd.

Kulturhistorien er overvældende her

Den danske historie kan ikke vises bedre i noget andet dansk landskab. Lejre- og Roskildeegns landskaber fortæller landets historie med markante spor og bygningsværker fra hvert århundrede siden sten- og bronzealderen. Vikingetidens haller, skibssætninger og vikingeskibene er uvurderlig og nu igen levendegjort kulturarv. Vi har valgt at inddrage Roskildes middelalderbydel i parken. Byen var Danmarks første byplanlagte magtcenter med en naturgiven strategisk placering. Naturen i middelalderbydelen er stadig sprællevende, blandt andet i det brede grønne bælte fra fjorden til Domkirken - den kristne tids vigtigste kirkebygning, opbygget direkte af det omgivende landskabs ressourcer.

Vi huser det danske riges vugge

Mindst siden 500-årene har Lejre spillet den helt centrale rolle som hovedsæde for de gamle sjællandske og danske vikingekonger. Harald Blåtand rykker centret til Roskilde, hvorfra kirke- og kongemagt styrer riget langt op i middelalderen. Bevidst symbolsk er det netop i Lejre at Grundtvig tordner om folkelige værdier og i Roskilde at Danmarks Riges Grundlov formuleres af stænderforsamlingerne.

Vikingetidens skibe er blevet rekonstrueret og ses nu næsten dagligt på Roskilde Fjord, her Helge Ask i solnedgang. Herregårdenes store betydning gennem tiderne illustreres på de fem store sammenhængende godsfredninger i området, her Ledreborg Slot. Tadre Mølle er stadig funktionsdygtig. På billedet ses møller Marie Flansen på Møllen, der nu er Landbomuseum og Naturcenter.

Vi har et dynamisk syn på naturen og landskabet

Natur og mennesker skaber landskabet i et samspil. Vi finder ikke blot den uberørte, men også den berørte natur interessant. Mennesket har altid udnyttet de naturgivne ressourcer, hvilket har skabt grundlaget for vort samfund. Vi vil fortælle historien om mennesket i landskabet og naturen i menneskesamfundet, samtidig med at vi vil beskytte og udbrede natur- og landskabsværdierne.

Landbruget er med

Med lovens tilgang om frivillighed er der fra landbrugets side opbakning til sagen og de muligheder, der vil komme for støtte til miljømæssig og naturmæssig udvikling i landskabet samt udvikling af højprofilprodukter. Styregruppen ser landbrug og natur- og miljøudvikling som to sider af samme sag, med to vindere. Nationalparkerne er afhængige af landbrugets indsats, bl.a. som naturforvaltere.

Forskning lige udenfor døren: dokumentarium og eksperimentarium

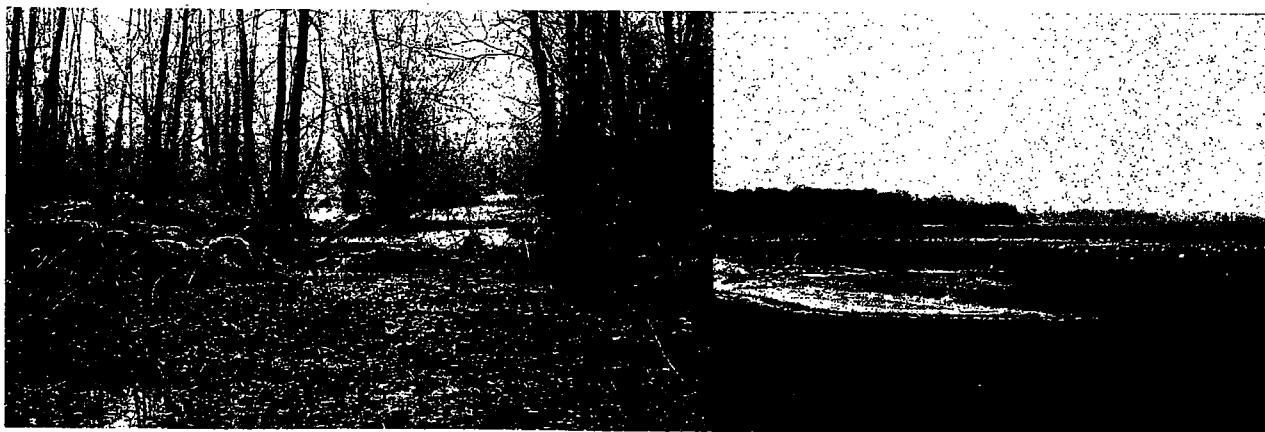
Roskildeområdet er rigt på relevante forsknings- og undervisningsinstitutioner: RUC dækker blandt meget andet miljøgeografi og humangeografi, sundheds- og oplevelsesøkonomi, nationalparker og lokaldemokrati; Danmarks Miljøundersøgelser på RISØ dækker bl.a. miljø og miljøøkonomi, RISØ dækker energien. I Roskildeområdet er der flere landbrugsskoler. Vi ser et nationalparkområde også som et eksperimentarium for velgennemtænkte demonstrationsforsøg til forbedring af natur, miljø, produktion, oplevelser, folkesundhed, befolkningsinddragelse m.m.

Formidlingen er klar fra dag ét

Vi har seks museer og filialer i området, klar til at formidle om kulturhistorien og samspillet med naturen fra første dag. Museerne tænkes at huse administrationen og naturvejlederne osv. Områdets museer er: Roskilde Museum med filialerne Lejre Museum, Tadre Mølle Naturcenter, Sæby Museum og Roskilde Fjordmuseum, Vikingskibsmuseet samt Lejre Forsøgscenter. Hertil kommer specialmuseer som f. eks. Domkirkemuseet og Roskilde Kloster.

Meget stort potentiale for friluftsliv, folkesundhed og natur- og kulturturisme

Selve det udpegede område er tyndt befolket, bortset fra de landsbyer og den stationsby, der efter europæisk nationalparktradition er tegnet med som en del af området. Parken ligger midt på Sjælland, og indenfor en køreafstand på blot 45 minutter bor 2,1 millioner borgere. Udenlandske gæster til København vil få let adgang til en hensynstagende natur- og kulturoplevelser. Det store besøgs-potentiale understreger, at der hurtigt er behov for flere nationalparker på Sjælland.

Vi er stolte af den mangfoldige og varierede natur i Det Kulturhistoriske Landskab - både den berørte natur og den uberørte natur. Her et kig ind i en af mange sumpe i Kisserup Lodskov. Det andet foto er fra Elleøre foran Egehoved, hvor havørnene bor og yngler.

Vi er et samarbejdende netværk, hvilket mangedobler effekterne

Vi ser os som meget mere end en fondsbestyrelse. Vi vil arbejde som et netværk af alle de interessenter, der bruger naturen, kulturhistorien og landskabet fra hver deres vinkel. Samvirke, synergi og koordineret indsats fra alle sektorer vil kunne mangedoble effekterne af de indsatser, der gøres fra forskellig side indenfor naturforvaltning, jordbrug og andre erhverv på landet, miljø og klima, kulturarv, forskning og undervisning, museumsformidling, friluftsliv og turisme: alt sammen hånd i hånd med en realistisk og nutidig samfundsudvikling.

Vi er den mest kosteffektive af kandidaterne

I Roskilde/Lejre fås meget hurtigt synlige effekter. Der er store potentialer for multipel naturudvikling gennem skabelse af bedre sammenhæng mellem de mange forskelligartede naturområder. Vi regner med et budget på blot 4 - 8 millioner pr. år, bl.a. fordi formidlingsstrukturen er på plads, og fordi der vil kunne regnes med mange "gratis" input fra det involverede, store netværk.

Vi er som eneste danske nationalparkprojekt blevet nomineret til Nordisk Råds natur- og miljøpris.

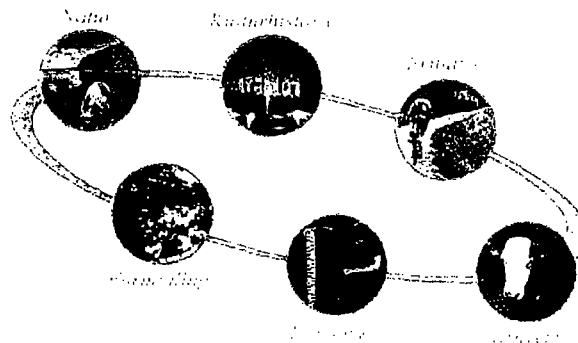
Selv om vi ikke fik den endelige pris var det opmuntrende at være indstillet begrundet i områdets karakteristiske potentiale, projektets innovative tilgange og styre- og arbejdsgruppernes engagement.

Se og læs mere på vor hjemmeside www.kulturnatur.dk

Det Kulturhistoriske Landskab Forslag til Nationalpark Roskilde - Lejre

Forside Projektet Området Kort Fotogalleri Links Kontakt

Her er det Det Kulturhistoriske Landskab • Forside

Her er Sjællands flotteste og allerede fredede landskaber med et væld af naturtyper med stor biodiversitet og en helt enestående koncentration af national kulturhistorie. Området er Danmarks vugge.

- Et dynamisk samarbejdende netværk mellem de aktører, der benytter landskabet til forskellige formål

Det Kulturhistoriske Landskab • Sankt Ols Gade 15 D • 4000 Roskilde • [Tlf. og e-mail: Klik her](mailto:info@kulturnatur.dk)

Forsiden af vor hjemmeside. Velkommen indenfor.